

MOTERŲ DIRVA

Gruodis (December), 1946

No. 12.

MŪŠIS
AIKRAŠTIS

*A.L.R.K. Moterų Sąjungos
Organas*

Moterų Sąjungos Centro Valdyba 1945-7

Ofiso adresas: 4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill.

Telefonas: Yards 4929

Dvasios vadas — KUN. N. PAKALNIS, 259 No. 5th Str., Brooklyn, New York.

Pirmininkė — ALBINA DRIZA, 1233 Broadway Ave., Grand Rapids, Mich.

Vice pirmininkė — VERA GALNAITĖ, 717 W. 18th St., Chicago 16, Ill.

Raštininkė — ALBINA POŠKIENĖ, 4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill.

Išdininkė — ELENA STATKIENĖ, 4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill.

IŽDO GLOBĖJOS

Iždo globėjos: ELZBIETA PAURAZIENĖ, 17403 Quincy Ave., Detroit 21, Michigan.

NELLIE MEŠKUNIENĖ, 91 Congress Ave., Waterbury, Conn. W

DAKTARAS-KVOTEJAS

DR. S. BIEŽIS, 2201 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

DIREKTORĖS

Connecticut valst.—JULĖ JANUŠONYTĖ 10 Kelsey St., New Britain, Conn.

Illinois valst.—MARIJONA PAUKŠTIE-NĖ, 4318 S. Maplewood St., Chicago 32, Ill.

Massachusetts, Maine ir New Hampshire valst.—ANTANINA WACKELL, 237 Millbury St., Worcester, Mass.

Michigan valst.—MARIJONA KASEVIČIENĖ, 16856 Littlefield, Detroit 27, Mich.

New York ir New Jersey valst.—STASĖ SUBATIENĖ, 127-08 — 88th Ave., Richmond Hills, N. Y.

Ohio valst. — ONA STAPULIONIENĖ, 1218 Castleton Road, Cleveland Heights, Ohio.

Pennsylvania valst. — EVA JURKEVIČIUTĖ, 401½ West Coal St., Shenandoah, Pa.

Maryland val.—ANELĖ LAUKAITIENĖ, 812 Hollins St., Baltimore, Md.

SKUNDŲ IR APĖLIACIJŲ KOMISIJA

J. SALASEVIČIENĖ, 918 Helmsdale Rd., Cleveland Heights 12, Ohio. M. DELIONIENĖ, 10 Shannon St., Worcester, Mass. J. ČEPULIENĖ, 5526 So. Wolcott Street, Chicago 36, Ill.

ORGANO REDAKTORĖ

SOFIJA SAKALIENĖ, 2056 W. 23rd St., Chicago 8, Ill.

LITERATINĖ KOMISIJA

V. GALNAITĖ, 717 W. 18th St., Chicago 16, Ill.

P. ŠTAUPIENĖ, 13601 Beaumont Ave., Cleveland, Ohio.

D. KAMINSKIENĖ, 6604 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.

ATSTOVES Į FEDERACIJOS TARYBĄ

S. SUBATIENĖ, 127-08 — 88th Avenue, Richmond Hills, N. Y.

E. ŠIRVINSKIENĖ, 4541 So. Rockwell St., Chicago 32, Ill.

LEGALIS PATARĖJAS

ADV. JOSEPH GRISH, 77 W. Washington St., Chicago, Ill.

"MOTERŲ DIRVA"

Leidžia Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjunga

PRENUMERATA:

Am. J. Valst metams	\$2.00
Pusmečiui	\$1.00
Vienas egz.	.15
Užsienyje metams	\$2.50
Pusmečiui	\$1.25

"MOTERŲ DIRVA"

2056 W. 23 St., Chicago 8, Illinois
Telephone SEEley 6632

WOMEN'S FIELD

Published monthly by ALRC Women's Alliance of America

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.00
Six Months	\$1.00
Single copy	.15
In foreign countries yearly	\$2.50
Six Months	\$1.25

WOMEN'S FIELD

2056 W. 23rd St. Chicago 8, Illinois
Telephone SEEley 6632

Taikos Karaliaus Gimimo Šventė

Prieš suvirš devynioliką šimtmečių Palestinoje vieną naktį ant žydrų dangaus pasirodė nauja žvaigždė. Nuo jos nušvito visas dangus. Naktis bu-

vo glūdi, visi gyventojai aplinkui ramiai miegojo ir nieks nematė tos nuostabios šviesos, išskyrus piemenis, kurie ganykloje saugojo gyvulių bandą.

Tą pačią valandą vienas angelų, atsistojęs prie nustebusių ir drebančių iš baimės piemenų, taipgi apšviestų nuostabia šviesa, tarė:

“Nesibijokite! Nes štai aš skelbiu jums didį džiaugsmą, koks bus visai tautai, kad šiandien jums gimė Dovydo mieste Išganytojas; Jis yra Kristus, Viešpats. Ir tas bus jums ženklas: raskite kūdikį suvystytą vystiklais ir paguldytą prakartėje” (Luk. 2, 10-13).

Angelui baigus, staiga pasigirdo nežemiškas choras, kurio dangiškoji sutartinė aidėjo: *“Garbė Dievui aukštybėse, ir ramybė žmonėms geros valios žemėje”*.

Išnykus angelui ir nutilus chorui, įsidrąsinę piemenys tarė sau:

“Eikime ir pamatykime tai, kas įvyko, ką Viešpats yra mums apskelbęs”. Nuvyko ir rado teisybę.

* * *

Prieš Kristaus užgimimą žmonės replinėjo po žemę nežinodami aukštesnio tikslo. Jie klajojo tamsybėse. Kaino broližudystės sėkla buvo plačiai

išsikerojus. Kerštas, karai, vergija buvo taip suvarginę žmoniją, kad nebemaityta jokios vilties išėjimui iš tos tamsybės, iš tų vargų. Nieks nematė, ir nebuvo tokio, kuris galėtų žmoniją į šviestų gyvenimą išvesti: iš keršto į brolybę, iš karų į taiką, iš vergijos į laisvę. Visa anų laikų žmonija, keldama į dangų savo galvas, šaukėsi debesų, kad išlietų pasaulio Atnaujintoją.

Ir, prieš 1946 metus, Betliejun atėjo tasai pasaulio Atnaujintojas, taikos Nešėjas, žmonių mūs nusidėjusių pirmųjų tėvų giminės Atpirkėjas.

Bet ar pasiliovė tas, kas buvo prieš Taikos Karaliui užgimstant Betliejuje? Ar pasiliovė kerštai, karai, broližudystės ir visos kitos nelaimės? Ne. Ir šie pasaulio veidas tamsus. Nespėjo kraujo klanai karo lauke nudžiūti; dar ne visų kritusių kare kūnai kaip reikia palaidoti; dar šimtai tūkstančių žmonių, pabėgusių iš savo namų, klajoja po kitus kraštus badą, skurdą paskui save vilkdami; dar kaimai, miestai neatstatyti; dar taika nepadaryta, o jau kalbama apie kitą, dar baisesnį, dar žiauresnį — atominį — karą, kurs ne tik gali visus žmones pražudyti, bet ir visokią ant žemės

gyvybę sunaikinti ir, gal, net pačią žemės išvaizdą pakeisti. Delko taip yra? Jūk toji pati žvaigždė ir mūs laikais šviečia padangėje. Nors to

Taikos Karaliaus, kaip įsikūnijusio žmogaus ir atėjusio į šį pasaulį, šian-

VISAS KUOPAS, APSKRITIS, JŲ VALDYBAS IR
VEIKĖJAS, VISAS "MOTERŲ DIRVOS" BENDRADARBES,
IR BENDRADARBIUS, KRISTAUS GIMIMO
ŠVENTĖS PROGA NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME
CENTRO VALDYBA IR REDAKCIJA

die nėra Palestinoj, bet mes turime visą, ką Jis atnešė žemei: taiką, palaimą, naują mokslą, savo įsteigtą Bažnyčią ir savo vietininką. Pasaulį taip yra delto, kad jis negali atsipalaidoti nuo puikybės. Jo vadai, valstybių vyrai, apjaukė puikybę ir persiėmę godumu — grobti svetimas žemes, pavergti ir išžudyti jos gyventojus, nenori pripažinti to Taikos Karaliaus, ir ausis užsikemša prieš duotąją įsakymą: *"Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa savo siela, visomis savo jėgomis, viomis savo mintimis, o savo artimą, kaip pats save"* (Luk. 10, 27). Jie nenori suprasti, kad patvari taika tegali būti tikrai Kristaus paskelbtais dėsniais, Kristaus paskelbtomis sąlygomis.

Kasmet Katalikų Bažnyčia švenčia Taikos Karaliaus gimimo ir atnešimo pasauliui taikos ir ramybės sukaktį. Jo įsteigtoji Bažnyčia ir po šiai dienai mokina, jog prieš Dievą visi žmonės lygūs; jog ne žmogaus aukšta vieta, bet jo teisingumas ir doras gyvenimas daugiau prieš jį reiškia. Kristaus įsteigtoji Bažnyčia ir po šiai dienai Šv. Tėvo balsu nuolatos žadina žmonijos sielos gelmes, kad jose atsilieptų Taikos Karaliaus mokslo dėsniai, persunktų jų asmenybę, o paskui tautas ir valstybes. Kol to nebus, negalim tikėtis kitoniško žemės veido, žemiško gerbuvio, žemiškos laimės, taikos ir ramybės.

Mūsų Garbės Narės

Brenzaitė Marijona
Čižauskienė Marijona
Čepulienė Jedvyga
Daukantienė Uršulė
Jokubaitė Marijona
Mažeikienė Teklė
Paurazienė Elzbieta
Paukštienė Marijona
Sakalienė Sofija
Sriubienė Kotrina
Statkienė Elena
Sidabrienė Ona
Subatienė Stasė
Vaičiūnienė Marijona

Visos čia sužymėtos narės savo laiku daug pasidarbavo Moterų Sąjungai. Jos ir dabar darbuojasi. Raginame visas sekti šių Garbės Narių pėdomis ir savo pavardę pridėti prie eilės aukščiau išvardintų.

Sąjungietės! Mūs pačių gyvenimas irgi nėra tobulas. Tos pačios taikos dvasios ir vieningumo esame reikalingos ir mes. Labai dažnai ir mūs veidai apsitraukia pykčiu artimui. O kiek mūs pacioj organizacijoj yra bereikalingo, del mažiausio menkniekio, susierzinimo, iš ko iškyla piktumas, kuris yra aršiausi nuodai organizacijos gyvybei. Tad, jei norime eiti Taikos Karaliaus nurodytais meilės ir teisybės keliais, būkime geros valios, atsigaiivinkime Kalėdų mintimis ir tokiomis gyvenkime. S. Sakalienė

Tetos Laumikienės Kampelis

KALĖDŲ IŠVAKARĖSE

Brangios sąjungietės!

Aguonų pienas su šližykais, spanguolių kisielius, silkę su svogūnais, silkę kepta ant žarijų, barščių sriuba su džiovintais baravykais, lydeka, varškiečiai, pyragas, kugelis, žirniai — tai dvylika valgių, kurie turi puošti kiekvieno lietuvio kataliko stalą Kalėdų išvakarėse. Mūsų senuolės sakydavo, kad vardan 12 apaštalių turi būti ant stalo 12 įvairių pagamintų valgių.

Senovės lietuviai vadindavo tą šventę KŪČIOS. Tai rūpestingiausia diena metų gerai lietuvių šeiminiškai. Visų metų vargeliai ir nesmagumai užmirštami, kuomet artinasi Kalėdų išvakarių puota.

Kiekviena darbšti šeiminiakė deda pastangų, kad tą vakarą prie stalo susėstų visa šeima: vaikai, žentai, marčios, kad galėtų atnaujinti Kristaus Kūdikielio meilės dvasią. Ir, ištikrųjų, neapsiriksimė sakydami, kad toji puota kiekvieno dalyvavusio širdyje palieka kažką paslaptingo. Tikrai Kūdikielis Jėzus būna prie to stalo, kada visi susėda ir meilėje stiprina save.

Tėvas, paprastai, laužo Kalėdų pašventintą duonelę, duoda kitiems atsilaužti dalelę ir jis kitų laužo. Kartais tėvo akyse pasirodo ašara, kuomet pamąsto, ar kitais metais visi čia taip džiaugsmingai sėdės ir dalinsis Dievo duotais valgiais.

Ant stalo po staltiese padėtas šienas visus veda atgal prie Betliejaus kūtelių, kur Meilė gimė ir nešė pasauliui ramybę.

Garbė sąjungietėms, jei jos šį gražų lietuvišką paprotį palaiko laukiant

Kalėdų dienos. Dar didesnė garbė, jei jos bando šį paprotį perduoti ir savo dukterims, kurios, metams bėgant, sukurs naujas šeimas.

Šiandien, kada išeivijos lietuviai kalba apie lietuvių palaikymą, sąjungietės negalės daugiau Lietuvai pasitarnauti, kaip palaikydamos senovės lietuvių papročius.

Veltui mes dėsime pastangų į kitus tautos reikalus, jei savo širdžiai leisime sutrunėti. Namai — lošys, ugnia vietė lietuvių. Niekas negalės jaunajai kartai taip perduoti lietuviškumą, kaip mes, motinos. Niekas negalės šio fakto užginčyti.

Be abejonės, daugelis iš mūsų šiomis dienomis laužys galvas klausimu:

“Ką aš duosiu Baltruvienei?”, Ką nupirksiu Marytei, Juozukui, Petrukui?” Gražūs žodžiai. Bet ką jiems nupirksi lietuviybėje? Senoviškas Kūčių paruošimas kaip tik visus namų narius arčiau suriš, subrendins lietuviybę.

Nepašyktėkime tam sveikatos, sąjungietės! *Visos iki vienos paruoškime šiais metais tradicines, lietuviškas Kūčias.*

Klajūno Kalėdos

Ar tu atsimeni Kalėdas? Snaigės krito
Ten Lietuvoj, mūs' tėviškėj prie kelio. —
Toks šiltas, giedras buvo švenčių rytas,
O snaigės tolydžio po kojų mums vis krito
Ir skraidė kaip drugeliai.

Ir nūn sulaukėme Kalėdų mes, klajūnai,
Netekę Lietuvos, pastogės ir tėvų...
Vėl krinta snaigės, bet tarp miesto dūmų
Mūs sielas veria durklas neramumo
Atsiminimų ir žaizdų gilių.

Ir norime tikėt, kad snaigių tos žvaigždutės
Šutirps pavasarį saulutės spinduliuos.
Ir mes liksime gyvi kovot naują būtį
Ir Lietuvai ir sau neleisime pražūti,
Nurimę atdusiuos, viltinguos ir tyliuos.

Petras Babickas

(Iš rinkinio "Toli Nuo Tėvynės")

KALĖDOS RAMYBĖS IR MEILĖS ŠVENTĖ

Kristus savo gimimo naktį paskelbė
tą ramybę žemėje tiktai geros valios
žmonėms. Ką besakyti apie Jo meilę!
Jis taip numylėjo žmones, kad tam
tiktai atėjo į šį pasaulį, jog išvaduoti
žmonių. Ir, štai, toji laimingoji su-
kaktuvių naktis! Kiek svarbos jinau tu-
ri mūsų gyvenime!

Dar kūdikiais mums besant, kiek lai-
mės jinau atnešdavo į mūsų šeimą. Vė-
liau, mums paaugus, dar daugiau ji-
nai įgijo reikšmės. Tėvelis, ar mamu-
tė, lauždami su mumis baltą, šventos
duonos, gabalėlį tardavo: "Gal pasku-
tinį kartą". Ir jautei skausmą širdyje
ir blakstienas suvilgydavo ašaros.

Daugeliui mūsų toji brangioji va-
landa jau senai paskutinė! Žmogus ta-
pęs savarankišku, išeina iš šeimos į
visuomenę. Čia mus jungia draugišku-

mo ryšiai. Nors mes esame jau Ame-
rikos piliečiai-tės, bet mūsų idealu yra
mums brangi Lietuva, tėvynė. Mes
šiandien ją minime ir gerbiame. Nes
pastaraisiais metais, ir dabar, kenčia
mūsų tėvynė Lietuva ir visa mūsų ne-
laimingoji tauta. Ne vienas iš mūsų
brangiausių giminių ir geriausių drau-
gų už tėvynės meilę savo gyvybę pa-
aukojo. Gaila jų buvo, bet taip pat
mes jautėme ir juačiame, kad jie daug
aukščiau už mus stovi, nes jie tautos
milžinai. Pagerbkime juos! Mes, liku-
sieji, su tikru pasiryžimu turime vesti
kovą dėl tėvynės laisvės. Nors šios ko-
vos dėl nepriklausomybės galo nema-
tyti, bet visi ir visos giliai tikime, jog
toji kova bus mūsų naudai. Atminki-
me kad tik ašaromis ir krauju perka-
ma laisvė. Per skausmus teįžengsime į
garbę.

S. K.

CHRISTMAS

A. M. Wackell

In the distance, Mary rode, walked Joseph by her side,
Wearily seeking a place to rest, are they continued on.
At last a darkened cave was found; for them, at eventide,
And in this lowly stall was born, Sweet Mary's Infant Son.

Almost 2000 years ago the little Son was born. The story of His birth shall never grow old. Every Christian mother in every land, will narrate, over and over again — to her little son or small daughter — the story of the Child Jesus. Born in a cave, wrapped in swaddling clothes and placed in a manger beside His mother Mary.

Those same children in years to come, will relate the beautiful story to their children, and so on, and on, to eternity. History, great achievements, kings, monarchs, renowned men and women are sooner forgotten. But, the story of the Babe born in Bethlehem, shall be forever remembered — from the youngest to the eldest.

Why does yonder star so brightly shine,
Like a Miracle in the shaded sky?
To beckon the adorers to the Child Divine,
Born to Mary; for Isaias did so prophecy.

The first adorers in His Presence were humble folk, who were awakened from their sleep by an angel telling them of the birth of the Infant Jesus. Among them was a shepherd tenderly cradling a newborn lamb. The shepherd, in awe and deep reverence, placed the new lamb on the straw beside the manger. Three wise men came, bearing with them gold, frankincense and myrrh. There in His Presence, stood the humblest and the wisest, united together in their reverence for the little One.

Oh, little One, in swaddling clothes, lying on the manger-bed,
Guard all our children, bless the departed on this Your natal day,
Help the world solve its problems; raise Your infant hand and spread
Peace on Earth — This Christmas Day.

Christmas Day for the Catholics begins with the Midnight Mass, where we become united — as did the adorers — to revere and look upon the Holy Family, humble folk, the wise men, and the animals. There is a sense of a living radiance surrounding the manger; and as we kneel in prayer we feel a warmth, a glow coursing through; much as the first worshipers must have felt in the cold, dismal cave. Here, our gifts to Him are soundlessly born from our hearts, in prayer, for all the blessings we have received. Nothing can surpass the beauty of the Midnight Mass as it ushers in the Christmas Day.

Outside, after the Mass has ended, hushed quiet reigns. Soft white snow blankets everything, as though Heaven in kindness, had lowered an ermine coverlet to keep warm the naked earth for the night. The shining stars in the wintry sky seem to spell the message — Christmas is here again! To which, the colorful lights in the valley, the sparkling trees in the homes peaking through the windows, the footprints on the fluffy snow, curling spirals of smoke from the chimneys, the wavering lights upon the surrounding hills respond — Peace is on Earth to-day, and may it stay with us forever!

MOTINA IR VAIKAS

DOVANOS

Kiekviena šventė teikia mūsų protui ir jausmams paslaptingo ilgesio ir kilnumo. Mes norime padėti vargšui ir suteikti džiaugsmo artimiesiems — duodame dovanas.

Kiekviena, kad ir mažiausia dovana yra teikiama nuoširdžiai, iš anksto apgalvotai. Nedovanokite niekad tokių dalykų, kuriais pačios norėtumėm atsikratyti. Nepamirškime, kad džiaugsmą suteikia ne skaičius ir dydis dovanų, bet jų kokybė. Darykite tokias dovanas, kokias išgali mūsų kišenė.

Ypač atkreipkime dėmesį į vaikams duodamas dovanas. Pasirinkimas jų tiek mažiems, tiek dideliems vaikams yra didelis ir įvairus. Nepamirškime, kad vaikams daroma dovana turi atitikti jų norus. Kartais sudėtingu žaislu jie yra nusivylę ir jiems yra žaisti su juo nuobodu; tuo tarpu sviečinyje ar lėlytė suteikia didžiausį džiaugsmą!

Šalia praktiškų dovanų, kaip suknelių, nertinių, skalbinių, batų, kepurėlių, kostiumėlių ir kt., nepamirškime pridėti mažą žaislėlį, vaikų knygėlę ar vaikų laikraštį. Papuošimai: laikrodis, kaspinas, tualetų dalykai; sporto įrankiai: pačiūžos, pašliūžos, rogutės, futbolas, ping-pong, krepšinis ir kt. priverčia vaikų širdes iš džiaugsmo smarkiau plakti.

Įvairūs žaislai: įrankiai piaustymui, piešimui, rankdarbiams; kaladėlės, piramidės, svarstyklės, krautuvė, indai ir kt., lėlės su įvairiais nuveikimais rūbeliais, užsukami motoriniai žaislai; gėlės, paukščiai, gyvulėliai auginimui, vis turi dilelės auklėjamos reikšmės ir yra geriausios dovanėlės. Melė, kurią parodome savo vaikams rinkdami dovanėles, tikrai pataikys išrinkti tinkamą daiktėlį. Tik dovanos neturi būti per dažnos ir vaikams neturi likti įpratimu jas gauti.

Aušros Vartų Marijai

Marija, Motina geroji
Tėvynės mūsų Lietuvos,
Taikoj ir laisvėj ją globojai,
Globok ir vėtrose kovos.
Tėvų sodybos žiburėlis
Te amžiu amžiais neužges,
Ant savanorio kapo gėlės
Tesaugo viltis mūs brangias.
Išėjus skausmo kelią kartų
Tenepaluš ir nepalinks,
Tau padėkot prie Aušros Vartų
Visa tauta tesusirinks.
Marija, Motina geroji,
Tu būki saulė mus šviesia,
Taikoj ir laisvėj mus globojai,
Globok ir karo dienose.

B. Bradžionis

MOTERŲ DIRVA

BRANGIAUSIAS RŪBAS

Stiro viskas į gruodą. Žila, šarmota šalna pakibo medy ir gėlėj; darželiai šiurendami stagarais dengėsi kietos žemės pluta... ruduo atėjo aštrus... dūzgendamas vėjais užė visame savo sezono rūbe, naktys išilgėjo.

— Tikras ruduo, — mąstė darbštus senelis Tomas Klevaitis, kurs baigė aprašioti jaunas obelaites, ir ruošėsi aprengti bičių avilius prieš žiemą.

— Pavargai, tėveli... eik į grįčią, bent užkąsi, — paragino sodo taku ateidama jo žmona Agnietė, gera ir beveik šventa moteris, kuri davė Klevaičiui kelis sūnus, ir dvi gražias, protingas dukreles.

Klevaičiai, nors ir buvo prie ūkio žemelės prisirišę, bet drauge buvo nepaprasti idealistai. Prieš penkiasdešimt metų susijungę prie altoriaus vienaminčiai, sunkiame darbe matė aukso grūdus, o gražioj sieloj pasaulio kiimą ir tobulėjimą. Ko jie patys dar neatsiekė — savo vaikuose matė viską!

Dirbo ir plūšo abu be atvangos... vienas, lopšio angelas: namų ruošą, staklių meną, o dažnai ir laukuose su šakėmis ar grėbliu; darže, sode... o antras: su žagre, akėčiomis, plūgu... su spragilais ir kuliomomis mašinomis; su klijais ir malūnais; su ūkininkais ir žymiais inteligentais, — skynė savo vaikams kelią į mokslą, į šviesesnį gyvenimą.

Du sūnūs buvo jau baigę universitetą ir praktikavo mediciną. Mergaitė viena buvo įpusėjus dantų gydytojos kursą, antra gi, — buvo jau diplomuota gailėstinga sesuo, ir dirbo ligoninėj.

Vienas sūnus, gal kukliausias, bet ir talentingiausias; gražus, intelligen-

tiškas ir malonus, — buvo jau Dievo kunigas.

Šis buvo visos šeimos širdis ir puošnumas. Tėvo ir motinos idealų gyvas įkūnijimas. Nors sveikatoje ir gležnutis, bet siela tartum pramuš kalnus ir kaip drąsus herojus išves visą žmoniją į Palaimos Rojų.

O, kaip džiaugėsi juo motina! Praklūpodavo kelius prieš Dangų... visos maldos — už visus vaikus, bet jų vainike vis spindi gražiausia roželė — Juozelis!

Tėvui, šlapčia džiaugsmo ašaros taip ir nuriedėdavo. Jis brangino kunigo luomą daugiau už viską, o čia savas... jo nešiotas, auklėtas. Nieko nesakydavo, bet kai prisiliesdavo jo rūbų, jausdavo tarytum paties dangaus palietimą. Su kokia meile ir pagarba jis vartė pirmą, naują sūnaus sutaną! Tai kas, kad čia sudėta beveik paskutiniai grašiai, bet rūbas, rūbas...

Grožėjosi ir džiaugėsi abu su motina, o kai sūnus aukštas ir tiesus pirmu kartu apsilviko sutanu, — motina paėmė jį už rankos, tėvą už antros... visi nuėjo į seklyčią pas didžiulį Kristaus širdies paveikslą, sustojo... jų visų akys nuskendo Kristaus rūbe... ašarotos ir prašančios... paskum tėvas sūnų plačiu kryžiaus ženkle palaimino, o motina prispaudė lūpas prie mielo juodo kašmiro, ir prie geriausio veido.

Dabar, obelaičių aprišiniėjimo darbą baigęs Klevaitis, vaikščiojo su žmona apink bičių avilius pasišnekučiuodami, ir nei nepajuto kai į juos prašneko:

— Garbė Jėzui Kristui!

— Per amžius! Sūneli! — beveik pravirko džiaugsmu motina ištiesdama glėbį... ją su didele pagarba ir pasiil-

gimu priglaudė sūnus kunigas, ir pasisveikinę pasiaiškino, kad tik pravažiudamas, — trumpam užsuko į tėviškę.

— Parvažiuosiu Kalėdoms... — jis jautriai tęsė. — Juk celebruosime mano dešimties metų kunigystės sukaktį!

— O, taip! Sūneli!.. Parvažiuos ir abu daktarai, ir Onutė, ir Doloresa; pasikviesime kaimynų...

— Motinėle, patarčiau tik saviems... — išsitarė lyg nesavas kunigas, ir prisiminęs brolius daktarus ir seseris Onutę ir Doloresą, pajuto suremtas dvasinių sopulių, apie kuriuos tėvai dar nieko nežinojo.

— Žinoma tik savi, — patvirtino tėvas. — Bent daugiau atvirumo, išsikalbėjimo; o tau mažiau darbo.

— Dėl Juozelio! Dievuliau mano...

Susėdo jie seklyčioj prie arbatos. Besikalbant, Klevaitienė pastebėjo, kad sūnaus drabužis, visa sutana, taip jau apsinešiojus, kad rankovėse jau ir skylių... neiškentė ir išsitarė:

— Sūneli, jau tau reikia naujos sutanos...

— Gerai, tai man šią atiduos! — pralinks mėjo tėvas.

— Tai ką, jau tėvelis manai sutanu nešioti? — pašposavo motina, bet kunigas susimąstė... įsmeigė akis į tėvą; pagailo jam jo... visi rūbai, dar beveik iš tėvų... savo sutaupyti negali: tai ten vargšas moksleivis; tai elgeta; tai našlė našlaitis; tai kokiai nusivylusiai sielai reikia tinkamos knygos; tai tėvynės reikalai; o pats save — užsimiršęs. Kai motina priminė, tai ir jis pamatė, kad verkiant jau reikia kitos sutanos.

— Kalėdoms pirksiu naują, — abejodamas pasigyrė.

— Bet šią, kunigėli man! — rimtai paprašė tėvas.

— Ką gi, tėvelis veiksi? Suplyšus... numesiu!

— Numesit! Pasaulio galas! Toki rūbą... Aš švarkelį pasisiūsiu!

— Gerai, jei norite... kad ir rytoj, jei tik galėsiu, kitą nusipirksiu, o šią jums atsiūsiu.

— Lauksiu, sūneli... — pasriuvo tėvo akys kažkuo neišpasakytai mielu... žiūrėjo su meile į savo kunigą, į jo rankas, pirštus... mąstė, kad tos rankos kasdien kilnoja Viešpatį... norėtų tų rankų prisiglausti, bučiuoti... pasakyti, kaip jos jam brangios... ne kartą jau jam davę išrišimą, idėję šventą komunią į burną, kuri gali jį vardu šaukti... Nusigrįžo Klevaitis nuo stalo, ir kai motina su sūnum kalbėjosi, jis spėjo nusišviesti ir suvaldyti savo jausmą kad nepravirkus. Paskum pakilo iš užustalės, atsinešė iš spintos savo sutaupas, ir netikrindamas jų, — ištiesė sūnui:

— Vaikeli, tai bus naujam rūbeliui.

— Ale, tėveli!.. Nereikia! Rasiu ir savo!..

— Priimk, vaikeli; mūs abiejų su mama...

— Ačiū, nesiskriauskite... Be to, nežinau, ar gausiu kur nusipirkti?..

Klevaitienė suprato: Jos galvoj persivertė šimtai nelaimių, tūkstančiai kryžių, nes nuo tada kai atsivėlė boševikai, visa Lietuva virto kraujo, ašarų ir kančių pakalne. Tūkstančiai pažįstamų, net kaimynų, sušaudyta. Kelios dešimtys kunigų, nukankinta. Net prie kryžių prikaltų... Kiti gyvi supiaustyti; akys, širdys išluptos... O ir Klevaičius pačius, jau keletą kartų lankė ir tardė raudonšniūriai; bet apart smulkesnių apiplėšimų, dar jokia tragedija jų namuose neįvyko.

— Ko susimąstei, motinėle? — supratęs ją sūnus visu glėbiu apsupo,

ir priglaudē kaip vaikelį išsigandusią ir išbalusią; bet ir jo paties minty klostėsi:

“Nelaimingi, tėveliai... jūs nežinote, kad abu sūnūs daktarai — jau bolševikų kalėjime. Jūs nežinote, kad Onutė ir Doloresa, — koncentracijos stovyklose. Jūs nežinote, kad ir šis, tarp jūs abiejų sėdintis, — paskirtas mirčiai. O, tėveliai... kaip man jūs gaila... senutėliai mano, eikšite abu arčiau mano širdies...”

Nieko nesakęs prisitraukė juos abu arčiau savęs, pasakojo jiems tiek, kiek nepažeidus jiems širdies, kiek skausmu nepalaužus. Jis nesakė nei šios savo kelionės tikslo, kad važiuoja iš senos vietos slėptis į naują, nežinomą... vienok tėvai kažką instinktyviai nujaustė, jaudinosi ir nerimo.

Saulei nusileidus, pačioje prietemoje, atsiskyrė kunigas Juozas su tėvais. Abu seneliai lydėjo ašarotomis akimis tostantį vežimą į vakarus, kurs už kalnų skendo, skendo, ir mažų taškeliu pranyko. Tik ten, taškelio vietoje, mėsų horizontų aksome, — su žibo skaisčiai, deimantais blykčiojanti vieniša žvaigždėlė.

Slinko dienos, artėjo Kalėdos. Klevaičių namus glėbė vis didesnis ir didesnis rūpestis ir vargas. Negana, kad negauna žinios nei nuo vieno savo vaiko, bet štai, vakar popietį atsivėlė bolševikai, ir senelius visai apiplėšė. Negana buvo išlupti iš svirnų paskutinių drabužių ir grūdą, bet jau bitelės, tikrai nekalti sutvėrimai, — ir tos apiplėštos: susivėlė gauja žiaurių dvikojų į sodą, išvartė išdaužė avilius, išplėšė medų paliktą bitėms žiemai, ir tąs šalty vos krutančias, — piktos kojos ištrynė. Liko užiantis ir verkiantis sodas; mosavo ir grąsino šakomis grobikams, bet jie rusiškai keikda-

miesi išvažiavo, seneliams liko ašaros.

Susitraukę tulkinėjo apie išlėštus namus... temstant užsidarė kambarėlių; meldėsi žiburių nedegdami, kryželi būčiuodami.

Bildėsėlis. Į duris. Vis smarkesnis. Ir štai, nei tai elgeta, nei tai pabėgėlis... labai kilnių akių žmogysta, dar jauna, bet barzdota, su maišu ant pečių.

— Savas, savas, tėveliai! Nebijokit!.. — atidarius duris skubiai peržengė slankstį žmogysta, įėjo į vidų.

— Parnešiau jums, tėveliai, savo kraitį. Bet aš, čia negaliu nei padų sušilti; turiu bėgti!

— O, Jėzau! Kunigėlis! Juozelis brangiausias! — sušuko motina sopulingu balsu pažinus sūnų, ir sukrito į jo glėbį. Tėvas verkdamas atsiklaupė, apkabino sūnaus kojas, kūkčiojo skausmu be žodžių.

— Neverkite, mieli tėveliai... savo maldose, visuomet esu ir būsiu su jumis. Štai, motinėlei čia keletas mano kasdieninių niekelių, o tėveliui žadėtoji sutana. Aš negaliu dabar dėvėti ne tik naują sutaną, bet nei senos... siūkitės, tėveli iš jos sau bent švarką. Atminimui. O aš, dabar... per kalnus, per miškus... jūras... Iš ten, jūs pasieksiu sparnuota siela, maldomis, gal ir laiškeliu?... Raminkitės, pildome Dievo valią, ir ta Ranka, kuri nuleido ant mūsų ir ant mūsų tautos bandymus, — nuleis ir vainikus. Sudie, tėveliai... sudie...

“IN NOMINE Patris et Filii, et Spiritus Sancti...”

Palaimino juos klūpančius, rankas į dangų iškėlusius. Sugingzdėjo durys, užsispaudė kietai kaip grabas, tik iš jo ilgai, ilgai girdėjosi skaudus ir sunkus dejavimas.

Rūsti naktis beldė vėjais į stogus, klabeno langines, dūsavo medžių ša-

komis, ir paskum ledų ašaromis apmetė stogus.

Skausmas Klevaičius labiau prilenkė prie žemės. Vienok senelis nors ir labai palaužtas, pasisiūdino Kalėdoms iš sūnaus sutanos sau švarkelį galvodamas: "Kad kunigėlis Kalėdoms ir nebus, tai bent jo šventas rūbelis. Jis bus mano didžiausia patvara... užpildys Juozelio spragą. O kad daktarai ir mergaitės nerašo, tai prieš šventes daugiau darbo... bet vistiek Kalėdose, bent su jais... — Ar taip, motin? — dažnai jos paklausdavo užpildymui minties.

Bet, praėjo adventas, priartėjo kūčios, o vis mirtina tyła. Nieks nei rašo, nei nieko apie vaikus pasako. Važiutų į miestą, gal ką išgirstų, bet visi arkliai bolševikų atimti, o nueiti net dvylika kilometrų, tai kažin?! Bet kūčių dieną, senelė vis vaikščiojo apsiašarojus, paskum lyg atgijus pareiškė:

— Žinai ką, tėveli, eiva Bernelių Mišioms. Gal ir vaikai tik suvėlavo, ten susitiksime.

— Ale kur gi, motin! Ar tu pa-eisi?! Liksi pusiaukelėj!

— Aš įrodysiu, tėveli, kad neliksiu. — Ir jinau pradėjo rengtis, kaip visuomet judri ir patvari... Klevaitis kiek pagalvojęs, apsiskuto barzdą, apsišvarino, apsilviko iš sutanos pasiūtu švarkeliu, ir įsidėję užkandėlį, seneliai išėjo.

Miestą jie pasiekė labai vėlai, apie vidunaktį. Ir štai bažnytėlės varpai taip graudžiai šaukia Bernelių Mišioms. Šventoriuje — jau minios. Nors bažnyčioj šviesų mažai... vos spingsi kur ne kur prie pilioriaus prisiglaudus lempelė, bet prakartėlė parengta... eglės... sparnuoti angelėliai... tik ne popieriniai, o gyvi!.. Žmonelių pri-

klaupę... O kai varpai pradėjo kviesti, gyva banga susiūbavo ir bažnyčioj ir šventoriuj.

— Motin, tik laikykimės už rankų, — senelis globojančiai paėmė Klevaitienės dešinę, ir kaip maži vaikeliai pasijuto gyvos bangos įnešti į bažnyčią.

Sužiūro iš altoriaus daugiau žiburėlių, suūžė vargonų rauda, pasklido giesmė... graudi... sava... begalo pagarbi ir šventa... ūžia, gieda visa bažnyčia... ir jau ne paprasta giesmė, bet sielų šauksmu... maišosi ašaros ir maldos, stačiai gyvo skausmo liūliavimas, šiurpus, graudulingas, tiesus veržimasis į dangų.

Klevaitienė žiūri į kunigą šviesioje arnotoje ir pro ašarų blizgantį auksą, ji mato angelą... didelį... jo akys, — jos sūnaus kunigo akys. Tardamas "Dominus vobiscum" pažvelgė į minią, rodos kad pažvelgė į Klevaitienės širdį giliausią, peiliais suramstyta. Ir, gal jis mato, kaip iš jos širdies laša skausmas... Skausmas, dėl savo vaikų nežinios, o labiausiai dėl to, kurį išlydėjo. "Kai šis kunigėlis prie altoriaus, gal mūs Juozelis piktose rankose?...". — ji mąstė ir verkė jungdama savo maldą ir sielvartą su visa bažnyčia... ašarų netekus pasidarė net rodos lengviau, kai tas rūpesčių kryžius įsipynė į kitų kryželius, ir kai bendri sielų pečiai bando juos pakelti per bendrą lūpų šauksmą. Juk nevienas čia toks kaip ir ji, kuriam išplėšta vaikai, tėvai, broliai, seserys... kasdien pilni vargonai gyvų ir beveik primirusių kažkur gabenama!

Taip mąstydamą Klevaitienė nei nepastebėjo kaip jos senelis tyliai besimelsdamas sukniubo. Pamatęs kunigėlį prie altoriaus, — nepernešė skausmo apie savo kunigą mąstydamas. Atsistojo minty tas su maišeliu ant pe-

čių jaunikaitis, kurio nepažinęs nei įsileist nenorėjo, dabar tas atminimas širdį drasko... glosto jis bent švarkelį... užsikirto malda ir ašaros, suspaudė tarytum replės seneliui širdį, akys aptemo, ir jis sugniužo. Ilgai nieko nejautė, paskum pradėjo suktis užiantys ratai sąmonėje, pradėjo akyse blizgėti šviesos, ir kai užėsysis atslūgo, pasigirdo vargonų rauda, žmonių giesmė, ir jis pradėjo atsigauti. Susigėdo ir subarė save... princė švarkelio kašmiera prie lūpų, pabučiavo kaip škaplierių arba relikviją, ir pasiryžo:

— Viešpatie, su šiuo šventu rūbu, lai aš virstu kietas kančioms kaip akmuo. Priduok, man patvaros... — pradėjo melstis iš visos sielos, ir kai kunigas užgiedojo 'Gloria', senelis visai atsitiesė.

Klausė šventų mišių atydziai observuodamas altorių ir jauno, aukšto kunigėlio gestus ir judėjimus, ir štai, per patį pakylėjimą, pasidarė sumišimas: šventorių ir bažnyčią apgulė ginkluoti bolševikai, įsiveržus gauja paleido šūvius į altorių, ir pirmiausia nuskynė jauną kunigėlį, dar su Ostija rankose.

Sukliko, susimaišė visa bažnyčia... Vieni bėgo prie altoriaus, kiti bandė veržtis pro duris... bet raudonieji dirbo sušilę mušdami nekaltuosius ir grūdami juos į paruoštus sunkvežimius, kurių daugybė stovėjo pašventory.

Žmoneliai beginkliai bandė nors bėgti; lipo, korėsi per šventoriaus akmeninį parkoną, bet kurie tik užsikabinavo, tuos nuskindavo šautuvai, ir kai prikrito lavonų krūvos, kai pasiliejo kraujo klanai, lėtesnieji žmoneliai nusigando, nulenkę galvas, ir pasidavė neišvengiamam likimui.

Klevaitis stumdomas minios, iškarto dar buvo neatsiskyręs su savo žmone-

le, dar vis jautė jos drebančią ranką — savo rankoje, bet paskum banga žmonių nuo jos... sugriebė bolševikai, apdaužė, apkruvino, ir įmetė į sunkvežimį. Taip pat ir ją, senelę, įstūmė į kitą sunkvežimį dar kruvinesnį, kuriame vaitojo ir verkė sumušti ir sužeisti nekaltieji.

Su kruvina aušra, išslinko iš Lietuvos karavanas naujų kankinių, ir jis gal jau tūkstantinį kartą, — vėl pasinėšė Sibiro link.

Nežinia kas skambino varpais?... Ar gal jie patys lingavo įsiūbuoti vaitonių, vienok aidėjo ir aidėjo liūdniausi motyvai giriomis ir šilais, ir tik tada nutilo, kai išdygo dar vienas milžiniškas kapas ant Nemuno kranto.

Sibiras. Šaltas, beširdis Sibiras. Speigai ir šalčiai spirgina viską. Sniego priversti kaimai... iš jų dunkso nusi-driekdami miskai, vietomis peršokdami pelkes, atsiremami dykumų plotais.

Tarp šių miškų, tarp jų vietomis neišbredamų pelkių, atgrūsti ir išmesti Lietuvos žmonės. Ne į vieną vietą, bet po visą tą kraštą įsteigtos stovyklos, ir čia beveik badu marinamas žmogus, privalo rusui praskinti kelią į lentpiūves, į pelkių nusausinimus, nežiūrint kiek iškris aukų nuo bado ir šalčio, juk rusui bolševikui reikia gyventi, o lietuviai tik tam ir atgrūstas čia, kad visa tauta išrauta iš šaknų, — išmirtų! Negi visus peiliais ar kardais išsmaigysi? Yra priemonių, kad svetimais pečiais ši tą laimėti, na ir sunaikinti tą, kas raudonajam slibinui ant kelio.

Kiekvienu tremtinių stovykla, turi savo barakus. Prastas, pigiausias lušnas, savo rankomis ir savo pečiais su-lig komisaro įsakymo pastatytas. Bendras, vyrų su moterimis. Nepažįstamais

ir nepažįstamomis. Tik tiek, kad susigyvenus paaiškėja, kad šis žilas žmogelis kurs nuo kirvio ar piūklo per naktis neužmiega, tai buvęs žymiausias Lietuvos profesorius. Anas, — daktaras, dailininkas, diplomatas, ministeris. Fiziniai, patvariausias kaimietis.

Šie visi žmonės, beveik skeletai: sudžiuvę, apdriškę, pusbasiai, visuomet alkani, dirba kaip mulai. Su aušra jie išeina su kirviais ir piūklais į neišbrendamus miškus šautuvų lydimi, ir sutemus grįžta į barakus dažnai jau ne visi... permirkę, sušlapę, pūslėtomis, kruvinomis rankomis.

Vienoje tokioje grupėje, grįžo iš darbo beveik kitų parvelkamas susirgęs senelis Klevaitis. Visą ištisą metų čia atbruktas, šiaip taip iškentėjo. Ištvėrė tik dėl to, kad jame ruseno ir jo sielą šildė gilus religinis jausmas, ir Dievo meilė.

Nors čia bažnyčios nei kunigo nebuvo, bet visos dangaus erdvės buvo jo bažnyčia, o iš sūnaus sutanos švarkelis, — buvo jo ramintojas kunigas. Saugojo jį kaip brangiausią šventenybę, gerbė ir mylėjo taip, kad net kiti pastebėdavo, kad senelis saugoja savo švarką labiau už viską.

Pastebėjęs komisaras įtarė: įsmigo jo piktos akys, nes manė, kad tame drabužy yra įsiūtos kokios nors brangenybės, ir kai senelis gulėjo ant narų parbloškėtas ligos ir unkstė apsikabinęs švarkelį, jis atėjo, išplėšė ir išsinešė.

Nuliūdo ir nusiminė senelis. Jis labiausia to ir bijodavo, kad tik nenu-mirus be šio rūbo, kurs bent primena kunigą. Kad su tuo rūbeliu, bent į kapą atsigulus. Dabar viskas išplėšta. Atimta žmona, vaikai, ir paskutinė relikvija prie mirties slenksčio, — ji apleido...

Dūsauja senelis aitriu sopuliu. Skausmai sielos ir kūno remia širdį tūkstančiais kalavių. „Kaip mirti be šventų sakramentų?!“ — jis savęs klausia su paskutine bėgančia ašara.

Su aušra visi išėjo į darbą su kirviais ir piūklais, tik jo kirvis ir piūklas prieš akis kabo... dar jautė, kai jį pajudino savos lietuviškos rankos, bet ir tos paliko... Lušna šarmota, snieguota ir šalta... nieks neprieina... nieks nepasiūlo nei vandens... Kepa krūtinė, džiūsta lūpos, perbėga mirties konvulsijos, bet mintis dar vis audžia:

— Viešpatie, myliu tave... Teesie tavo valia... O, gerasis Dieve, padaryk taip, kad būčiau palydėtas į amžinybę bent to rūbo, kurį mylėjau ir gerbiau...

Blizga senelio akys ašarotam lūkesy... mintys viskam sakydamos „sodie“ dar nubėga pas žmoną Agnietę nežinia kur... aplanko sūnus, dukreles... vis nežinomuose vaizduose, bet širdy — jie visi. Tik kaip būt gera, jei žmonos Agnietėlės ranka dabar nuslinktų bent išprkaitavusiais plaukais... Kaip būt gera, kad čia šale jo mirties nors ir skurluotų narų, — atsisotų jo sūnus kunigas... Su švenčiausiu Sakramentu, su paskutine palaima... Plečia akis senelis, ar čia jis nestovi?...

Stovi jis, tik ne čia... mirštančios akys susilieja į vieną jūrą, ir mato jos, kaip eina laivas mėlynomis bangomis, kaip neša jo sūnų į tolimą Amerikos žemyną... o ten, jis vėl kunigo rūbe... prie altoriaus... su kieliku... su švenčiausiu... dalina kitiems... Štai, štai... ir jam prinėša artyn... ir jaučia senelis, kaip kažkas atėjęs uždeda ant jo mirštančio švarkelį, ir dabar jam gera...

— Dabar jau viskas... — iš gilumo atsiduso senelis, ir kai grįžo jo viengen-

Kaip aš jaučiu priklausydama Moterų Sąjungai

Labai dažnai man užaina mintis, ar kitos Moterų Sąjungos narės jaučia taip apie mūs sąjungą, kaip kad aš jaučiu; ar jos turi tiek malonumo priklausydamos vienatinei Amerikos lietuvių katalikų organizacijai, kaip kad aš turiu.

Jau virš dvidešimts metų, kaip priklausu prie Moterų Sąjungos. Per tą laikotarpį esu labai daug ko išmokusi, ypatingai veikimo organizacijose kas mane dar labiau prie jų pririšo. Susidomėjau ir pamylėjau mūs sąjungą greičiausiai dėlto, kad ją gerai pažinau ir supratau. Tas prasidėjo nuo pirmo seimo, 1926 metais, kuriame man teko dalyvauti. Tai buvo Philadelphia, Pa.

Nuvykus į seimą naujokei, nieko nežinant, labai buvo keista. Bet neilgai tas tęsėsi, nes greitai laiku viena, kita mane užkalbino ir greitai susidariau pažinčių, kurias ir po šiai dienai branginu. Tas įvyko dėlto, kad esame moterys vienos tautos ir narės vienos organizacijos, iš kurios trykštama mums seseriška meilė ir patraukimas vienos prie kitų. Tą jausmą dar labiau pakurstau kiekvieną kartą, kada tik tai tenka dalyvauti Moterų Sąjungos seime, ar kituose suvažiavimuose, kur dalyvauja ir moterys. Vi-

sur susitiksi sąjungiečių, sudarysi naujų pažinčių, valandėlę, kitą praleisi maloniam pasikalbėjime, pasidalinai mintimis ir tam panašiai.

★

Prieš pora mėnesių teko man dalyvauti BALF seime ir Amerikos Lietuvių Katalikų kongrese, New York, ir vėl tą patį pergyvenau. Kiek malonumo buvo susitikus su sąjungietėmis iš Mass., Penna., Conn., New York, Ill., ir kitų valstybių. Naujų pažinčių taipgi sudariau su sąjungietėmis New Jersey valst. Vėliau teko nuvykti pas savo gimines į New Haven, Conn., kur vėl patyriau sąjungiečių seserišką meilę, kai, grįžtant namo, nuvykus į geležinkelio stotį, radau laukiančias mane 33-čios kuopos nares, vadovaujamas M. Jokūbaitės, vienos labiausiai pasišventusių Moterų Sąjungos darbuotojų. Čia vėl teko sudaryti naujų pažinčių ir patirti daug nuoširdumo. Gaila buvo skirtis... Širdis tiek kupina buvo džiaugsmo. Traukiniui pradėjus eiti, paskutinį syk ranka mojant Su Diev, mano brangiems giminėms ir draugėms sąjungietėms, ašaros pradėjo iš akių riedėti. Tai buvo džiaugsmo ašaros.

Esu labai dėkinga Moterų Sąjungos 33-čiai kuopai už prisiūtą man "cor-sage", visoms tos kuopos narėms atvykusioms į stotį mane išleisti, už dovanas M. Jokūbaitei, Onai Dekienei, J. Dičkenei. Labai vertinu visų nuoširdumą.

Įvertinkim viena kitą, bet sykiu mylėkime ir labiau pažinkime savo organizaciją, iš kurios galima labai daug malonumo pasisemti, jei tik mes norėsime jo ieškoti.

Trūkumų yra visur, bet suradusios

BRANGIAUSIAS RŪBAS

(Atkelta nuo 14-to pusl.)

čiai iš darbo su kirviais ir piūklais, rado senelį amžinai nurimusį.

Krito snaigės baltomis puokštėmis tarytum konvalijų žiedais... jos apkaišė ir uždengė Klevaičio kapą, po Sibiro medžiais.

Tą naktį dūzgė pasaulis Kalėdų varpais.

Marija Aukštaitė

bandykime juos taisyti, lyginti. Matykime ir tą visą gerą, ką galima iš jos gauti. Rasime ko tiktai ieškosime. Priklausydamos Moterų Sąjungai, branginkime ją, būkime ištikimos narės ir veiklios savo kuopose. Žiūrėkime, kad mūsų kuopose būtų daugiau gyvumo, veiklumo, susidomėjimo organizacija. Žiūrėkime, kad iš kitų kuopų daugiau veikėjų dalyvautų seimuose, kurie tikrai ruošia naujas vades mūsų organizacijai.

Štai, artinas gera proga kiekvienai narei parodyti meilę organizacijai, būtent naujų narių vajus, kuris prasidės nuo 1947 metų. Ieškokime naujų narių pirmiausiai savųjų tarpe. Jei įsitikinot, kad pačios negalite jų įtraukti

organizacijon, pakvieskite kitas įtakingesnes sąjungietes ir joms paveskite tą brangų organizacijai darbą atlikti. Įrašykime visas mūsų jaunuoles. Įrašusios naujų narių, pirmiausiai būkime pačios pavyzdingos sąjungietės, leiskim naujoms narėms pareikšti savo mintis, praveisti sumanymus, leiskime joms įeiti į įvairias komisijas, į valdybą. Būkime jų patarėjos. Mūsų organizacijos ateitis remiasi tiktai jaunomis narėmis.

Todėl, Centro Valdybai paskelbus naujų narių vajų, visos pasidirbuokime, visos prirašykime nors po vieną naują narę.

*Elzbieta Paurazienė,
Centro izdo globėja.*

Iš lietuvių vaikučių gyvenimo Europoje

Antrajam pasauliniui karui pražvangėjus, Europos pelenuose ir ištaškytuose miestuose ir kaimuose šimtai tūkstančių žmonių liko be pastogės. Kovojančios kariuomenės bangos, siūbuodamos iš vienos krypties į kitą—pirmyn ir atgal,—kartu su savim šlavė tūkstančius civilinių gyventojų. Tame baisiame sukuryje visi žmonės nukentėjo, bet, tur būt, daugiausia nukentėjo vaikučiai, su tėvais ir be tėvų.

Dabar iš pačių vaikučių lūpų tenka išgirsti apie jų pergyvenimus ir vargus. Beveik visi vaikai, nežiūrint jų amžiaus, vos tik pajėgę, turėjo sunkiai dirbti okupantui. Lietuvoje per keletą kartų jie apkasus, kartu su suaugusiais, kasė; Vokietijoje, prievarta buvo pristatyti prie ūkininkų (baurų), dirbo nuo saulėtekio iki tamsumos, ir už tai gaudavo tik išlaikymą ir pastogę.

Karui pasibaigus daugumos vaikučių dalia pagerėjo: vieni grįžo į mokyklas, kiti pateko į prieglaudą, tretį surado savo tėvus, nedidelis skaičius našlaičių pateko į Ameriką. Bet daugelis lietuvių vaikučių, įvairiose Europos valstybėse vis dar vargą vargsta, jie vis dar prašo pagalbos ir paramos.

Lietuviai vaikučiai po kelerių metų pirmą kartą žmoniškiau aprenkti Amerikos lietuvių pagalbos dėka. Pavyzdžiui, šiomis dienomis gautas pranešimas, kad Danijoje, Nymindegab stovykloje, kur sutelkti visi lietuviai, Liepos 13 d. lankėsi danų katalikų vyskupas Dr. Suhr. Ta proga buvo ruošiamos iškilmės. Pasitaikė, kad kaip tik tuo metu Danijos lietuviai gavo Amerikos lietuvių siuntą per BALF drabužių ir kitų daiktų siuntą, kurioje buvo nemažai drabužių vaikučiams. Anot vieno Danijos lietuvio žodžių:

“Dėka geraširdžių Amerikos lietuvių, kurie atsiuntė rūbų, vaikučiai buvo papuošti gan gražiai.”

★

Lietuvių vaikučių yra ir Lenkijoje, kurie ten labai vargsta ir patys sau turi užsidirbti duonos kąsnį. Štai viena mažutė lietuvaite rašo: “Aš Jūsų niekad nemačiau, bet žinau, kad esate labai geras. Jūs, tur būt, labai mylite mažus vaikus, nes man mamytė sako, kad Jūs ir Kalėdų seneliu pavirstat. Man teko gaut drabužėlių. Jūs, tur būt, žinojot, kad jie man tiks. Sakau daug kartų ačiū. Meldžiausi ant to naujo rožančiuko ir prašiau Dievulio Jums daug sveikatos. Dar meldžiuos už Jūsų mamytę, tėvelį ir kitus. Mano močiutė irgi prašo Jums pasakyt, kad dabar maldose Jus atsimins kartu su savo trimis sūnumis, kurių nesuranda.

★

“Man Lenkijoje geriau sekas, negu mamytei. Aš jau seniai suradau sau darbo—ganau pas lenką gyvulius. Mano padėjėjai yra šuniukai: Molis ir Psota, o mažas teliukas manęs labai neklauso ir vis pabėga. Mano mamytė dažnai mane aplanko ir nuolat verkia, kad mano kojytės yra suskilusios, bet aš būnu linksma, kada mamytė mato, nes jai ir taip daug vargo yra, o kai aš būnu viena, verkiu ir meldžiuos už tėvelius ir už kitus lietuvius.

Linkiu Jums daug laimės ir dėkoju visų vaikučių vardu už dovanas.

Nijolė.”

★

Nuteriotuose Europos kraštuose daug yra tokių Nijolių, daug yra ir Juozukų ir Jonukų, kurie pasislėpę verkia, kad skauda jiems suskilusios kojos...

★

Užgydykime tų vaikučių žaizdas! Aukokime per BALF gerą maistą ir drabužėlius. Išsaugokime juos, tuos nekalčiausius iš visų karo aukų.

Troškimas

Ak, gera būtų sugrižus
Tėvynėn... pas savus...
Pabučiuot slenkstį gričios,
Šuškut: Tėveliai, aš vėl pas jus!

I paupį nubėgti,
Džiūgauti jo krantais,
Kur tiek daug svajota,
Kur žaista būnant vaikais...

Klausyti šnarančių žilvyčių,
Melodijos taip pamėgtos;
Tarti: liūdna tremtinio dalis
Ir vėl džiūgauti paupio krantuos...

Ak, kad da kartą sugrižti
Ir tais mylimais takais klajot...
Klausytis, kaip ošia žalios šilas,
Ir iš džiaugsmo žemę išbučiuot...

IV. Kranauskas

Prancūzų svetimšalių legione.

Koriolanas ir jo motina

Romėnai ištrėmė iš Romos miesto jaunikaitį Koriolaną. Supykęs Koriolanas nuvyko pas priešus ir nutarė romėnams atkeršyti. Surinkęs priešo kariuomenę, Koriolanas užpuolė Romą. Nusigandę romėnai pasiuntė senatorius pas Koriolaną prašyti atitraukti nuo miesto priešų kariuomenę. Bet Koriolanas senatorių visai neprisileido. Nieko nepešė ir kunigai. Net auksu nepasisėkė Koriolaną papirkti. Pagaliau pasiuntė pas Koriolaną jo motiną, kuri puolė sunui po kojų ir maldavo pasigailėti. Tik dabar Koriolanas apsikabino motiną ir tarė: “Motina! Tu išgelbėjai Romą, bet pražudei sūnų”. Lig tik Koriolanas atitraukė kariuomenę nuo Romos tuojau užpuolė jį romėnų priešai ir vietoje užmušė akmenimis.

Būk mandagi

Gyvybei palaikyti reikalinga ir valgyti ir gerti. Dėja, čia kaip ir kitur, žmogus gali peržengti nustatytas ribas ir save labai pažeminti. Moka ir gali užlaikyti saiką tik tie, kurių dvasia viešpatauja kūnui, kuriuose geras auklėjimas giliai įleido šaknis. Žmogus gerai suprantas gyvenimo tikslą valgo ne tam kad patenkinti savo gomurį, kaip darydavo romėnai, bet kad sustiprinti organizmą.

Švarus ir tvarkingas stalas ir paprasčiausius valgius paverčia puotos skanėsius. Kiekvienos moters pareiga yra mokėti stalo tinkamai tiesti netik svečius gražiai priimti, bet ir namiškiams apetitą sukelti.

Staltiesė turi būti švari, be dėmių, neraukšlėta. Lekštės, peiliai, šakutės, stiklinės ir visi kiti indai turi blizgėti. Maža gėlių vaza teikia malonų įspūdį. Didelės gėlių vazos neverta statyti ant valgomojo stalo nes trukdo matyti veidą to, kuris sėdi anapus stalo.

Kiekvieno doro kataliko pareiga yra bent trumpa maldele pakelti širdį prie Dievo prieš valgant ir pavalgus šiuo mi pareiškiant dėkingumą visų dovanų Davėjui. Maldą galima atkalbėti atskirai kiekvienam tydomis, arba visiems balsu. Geriausia maldele kalbėti atsisojus, bet galima ir atsisėdus. Dėja, skaudu yra, kad šiandien kai kurie prie stalo ne tik jokios maldos nekalba, bet ir persižegnoi vengia. Vieni nenori turėti nesmagumo prie kitokių pažįturų draugų, kiti gėdisi. Koki katalikai gali skaitytis tie, kurie kryžiaus ženkle gėdisi? Jei pagonys rytmečiai prieš pakeliant taurę prie rūpų lašą nuliedavo dievams, argi mes katalikai galime apsileisti ir pasirodyti už pagonis nedėkingesni?

Po maldos prie stalo sėskis gražiai,

ramiai ir patogiai. Jaunesnieji turi palaukti kol atsisės vyresnieji. Nesėdėk per daug ant kėdės atsilošęs, nei ant stalo užsigulęs. Sėdėk tiesiai, ne per daug prie stalo palinkęs taip kad nereikėtų su kiekvienu kąsniu lenktis aukštyn ir žemyn,—aukštyn ir žemyn. Valgant ranka prikeliamą prie burnos, o ne galva palenkiama prie atremtos rankos. Alkūnėmis nesiremki ant stalo. Senovėje romėnai valgydavo prie stalų atgule, pasirinkę kairiąją ranką, bet šių dienų papročiai nebeleidžia taip daryti.

Rankas reikia laikyti ramiai ligi lenkmens padėtas ant stalo, nepridera jų trinti ir su jomis ramstyti galvą nei po stalu kišti. Jei kairėji ranka nevartojama ji laikoma ramiai ant kelių.

Kojas padėk ramiai po stalu—netiesk jų į antrą pastalės pusę, ir jų per visą laiką nejudink. Nekelk vieną koją ant kitos, nesukinėk apie kėdę.

AUKSINĖS PABYROS

Greitai sušaldytas pienas gali išstovėti net keletą mėnesių ir atšildytas bus tokio skonio lyg kad būtų šviežias.

Dailūs ūbais gali papuošti, bet neįsimintingi žodžiai gali tuoj išduoti visą tavo kvailumą.

Motinystės jausmo nėra reikalo laiminti, nes jis pats per save yra šventas.

Tie, kurie nebūdami savaime žymūs, nori bent kuo pasižymėti, dažniausiai patys save ant juoko išstato.

Tokios visuomet bus valstybės, koks vaikų auklėjimas jose.

Didybė pati pasigamina sau pražūtį.

Motery Sąjungos 57 kp., Manchester, Conn., Spalių 19 d. suruoštu bankietu minėjo 25 metų gyvavimo jubiliejų. Šia proga nuoširdžiai sveikinanam jubiliatės sąjungietės, linkime ir toliau gražių sekmių mūsų organizacijos veikloje.

Kuopose ir Apskrityse

Ruoškimės prie naujų narių vajaus

Su Sausio 1 d., 1947 m., prasidės naujas Moterų Sąjungos naujų narių vajas. Kadangi dėl daugelio priešlaikinių darbų "Draugo" spaustuvėje redaktorė buvo prašyta paskubinti išleisti Gruodžio mėnesio numerį, delto nespėta į jį įdėti oficialus pranešimas apie vajú ir sąlygas laimėjimui paskirtų dovanų. Tasai pranešimas tilps Sausio mėnesio numeryje. Jis bus Centro Valdybos patvirtintas įvykusiame Gruodžio mėnesio posėdyje.

Visos kuopos, visos apskritys, visos veikėjos prašomos iš anksto ruoštis tam vajú, daryti planus ir ieškoti būdų naujoms narėms verbuoti sąjungon. Tik išdirbusios planus ir gerai prisiruošusios atsieksime to, ko trokštame. Sekmingas darbas visuomet reikalauja planų iš anksto.

Tikiu, kad vajininkės šįmet Centro Valdyba paskirs ir didelių, brangių dovanų.

Taigi, ruoškimės vajú! S. S.

Waterbury, Conn.

Iš Kuopos Veikimo

Moterų Sąjungos 43 kuopos susirinkimas įvyko Lapkričio 5 d. Mūsų kuopa turėjo atstoves Katalikiškam Kongrese, N. Y.: M. Šambarienę, M. Budzinauskienę, P. Naujavičienę, M. Karinauskienę. Paskirta ir auka. Iš Waterbury buvo pasamdyti 2 busai, nes iš visų draugijų važiavo atstovai. Waterburiečių, turbūt, daugiausia dalyvavo kongrese.

Spalio 13 d. buvo apskrities suvažiavimas. Mūsų kuopa turėjo atstoves: A. Matijošaitienę, J. Gluodenienę, M. Fortier, S. Dumšienę.

★

Lapkričio 3 d. buvo suruošta "Card Party" parapijos naudai. Svečių atsilankė daug. Pasekmės geros. Sąjungietės suaukojo valgių, visi svečiai buvo pavaišinti. Sąjungietė S. Sapraniene paaukojo nylons laimėjimui. Tas irgi davė gražaus pelno. M. Fortier ir M. Shamber paaukojo "door prizes". Labai linksma, kad visos narės vieningai darbuojas. Šeiminkavo A. Šmotienė, M. Bekerienė, o M. Šambarienė "Card Party" reikalais.

★

Rugsėjo 8 d. sąjungietės turėjo išvažiavimą narės P. Norušienės ūkyje. Išvažiavimas tikrai buvo linksmas. Narės prisišoko, prisidainavo kiek tik norėjo. Liko gražaus pelno. Labai širdingai ačiū P. Norušienei.

★

Mūsų vice-pirm. M. Šambarienės sūnus Edmondas per du metus lankė St. Thomas Seminary, Bloomfield, Connecticut. Dabar įstojo Mary Knoll Seminary, N. Y. Yra baigęs Šv. Juozapo mokyklą, taip pat Crosby High School. Labai gabus jaunikaitis, nes visus mokslus baigė su pasižymėjimais. Tai bus pirmutinis misijonierius užsienio misijose.

Didelė garbė ir laimė tėveliams, kad išauklėjo tokį sūnų. Garbė ir mūsų parapijai ir visiems lietuviams.

★

Sąjungietės Isabel Krugelis duktė, dr. Edith J. Krugelis, yra atsižymėjęs moksle. Yra baigęs Columbia Uni-

versity. Taip pat lankė Bates College, Lewiston, Maine. Yra parašius knygą "The Distribution and Properties of Intercellular Phosphatases". Šiuo laiku dr. Edith Krugelis darbuojas Department of Zoology at Vassar College, Poughkeepsie, N. Y.

Koresp. *Alice Jonikas*

Westville, Ill.

70-tos KUOPOS ŽINUTĖS

Mūsų kp. metinis balius įvyko Lapkr. 17 d. Buvo graži programa, durų dovana ir kitų dovanų. Kuopos valdyba buvo rengimo komisijoj.

Pirmininkė Antanina Slykienė aukojo durų dovaną. Ona Stockainis, Ona Slazienė ir Ona Vainauskienė kitas dovanas.

★

Sekančios narės yra ligonių lankytojas: Loretta Slykas ir Marijona Miklovienė.

★

Pirmininkės A. Slykienės motinėlė ir kuopos narė Agota Baltrušienė pasimirė, išgyvenus 73 metų. Pirmininkė dėkoja nārėms už nuoširdų atjautimą jos liūdesio valandoje.

★

Kuopos narė Ona Armonienė, paliko našlė. Jos vyras Antanas Armonas netikėtai mirė.

★

Narė Ona Melecoskienė susilaukė dukters, kuri pakrikštyta vardu Marcella.

Koresp.

Cleveland, Ohio

PAGERBĖ VEIKĖJA

Moterų Sąjungos 26 kuopos valdyba ir keletas eilinių veiklesniųjų moterų susitarė pagerbti savo kuopos fi-

nansų raštininkę Oną Mačiutienę, kuri daug darbuojasi ne tik kuopoje, bet ir kituose reikaluose. Daugiausia ji yra pasidarbavusi karo metu karo bonų pardavinėjime.

Kadangi Mačiutai nepersenai persikėlė į savo namą, todėl sąjungietės, pasinaudodamos kaipo namo įkurtuvių proga, suruošė Mačiutienės pagerbimo pažmonį ir padarė Mačiutamą surpyzą.

Lapkr. 16 d. netikėtai įsibriovė į jų namus būrys moterų, susiveždamos piną vakarienę; buvo ne tik skanių valgių, bet ir saldaus lietuviško krupniko ir kitokio gėrimo. Sykiu įteikė Onai Mačiutienei porą vertingų dovanų.

Nors viešnios netikėtai susikraustė į svetimus namus, bet svetingi šeimininkai maloniai jas priėmė ir visi linksminosi iki vėlumos.

Bravo, sąjungietės, už gražų sumanymą.

Tėmytoja.

Springfield, Ill.

KUOPA AUGA

Spalių 17 d. M. S. 56 kuopos pirm. A. Ranazzo atidarė mėnesinį susirinkimą malda. Ligonių nesirado. Keturių naujos narės prisirašė: į Apšvietos skyriun Mary Staniulis, o trys jaunuolės į Pašelpos skyrių: Mary Urbencas, parapijos choristes Ann Slack ir Nancy Pažemetsky. Kuopa labai linkma, kad vajaus pradžia graži. Visos choristės žadėjo prisirašyt prie Moterų Sąjungos. Jei taip įvyktų, tai būtų labai geros 25 metų jubiliejaus sekmės.

★

Atsiprašau už klaidą, padarytą praėjimui "M. D." num. J. Naumavich buvo komisijoj 25 jubiliejaus ir labai

daug dirbo, bet dėl nežinamos priežasties vardas nebuvo įdėtas. Antra klaida Elzbieta Marchulonis yra čarterio narė ir labai darbšti ir užjaučianti. Baliaus rengimui \$5.00 paaukojo. Kuopa taria ačiū ir atsiprašo už klaidą.

V. Stimburienė.

Hartford, Conn.

Moterų Sąjungos 17-ta kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą Lapkričio 4-tą dieną.

Visi raportai buvo iš komisijų veikimo išduoti ir taipgi buvo raportas iš apskrities suvažiavimo, kuris buvo labai malonus ir draugiškas. Taipgi visos narės laukė žinių, kaip mūsų gegužinė pasisekė. Kai išgirdome raportą, visos nusidžiaugėm, kad taip sekminga buvo ir tiek daug pelno liko kuopoms.

Rengiamės prie "Christmas Party" ir sykiu pagerbti mūsų naujas nares. Tas įvyks Gruodžio 15-tą dieną. Prašome visas nares atsilankyti, taipgi galite ir viešnių atsivesti. Po draug atnešt reikia ir dovaną "grab-bag".

Norim pranešti narėms, kad leidžiama dovanai laimėjimui jau knygutės atspausdintos ir norėtumėm, kad visos narės platintų tikietilius, kad būtų gero pelno parapijai.

Korespondentė

Gary, Indiana

Pagerbtuvės

Lapkričio 3 d. Moterų Sąjungos 61-ji kuopa buvo suruošus kun. A. Martišiūnui pagerbti vakarą. Jis yra neseniai atvykęs iš Vokietijos, kur buvo pabėgęs nuo bolševikų siautimo ir teroro. Dabar apsistojo pas savo dėdę, vietos kleboną, kun. J. Martį, ir padeda dvasiniuose parapijos reikaluose.

Bankiete dalyvavo daug vietos ir apielinkės lietuvių, kun. Martišiūno gliminės, taipgi buvo atvykusios iš Chicago mūsų sąjungos centro išdininkė He'len Statkienė ir Illinois valst. direktorė M. Paukštienė. Savo atsilankymu jos mūsų kuopai suteikė garbės ir pasididžiavimo.

Be šių viešnių, dalyvavo vietos žymių svečių: miesto mayoro atstovė Mrs. Kondera, teisėjas Roberts, proskiuteris J. Paskowsky, šerifas Kleiton ir kiti.

Meninę bankieto dalį išpildė parapijos mokyklos vaikai, tam tyčia paruošti seserų-mokytojų.

Kuopos pirmininkė, vardu visos kuopos, kun. Martišiūnui įteikė dovaną, ir sudėjo sveikinimus. Panašias kalbas pasakė ir visi kiti svečiai ir viešnios.

Po visam sekė pasilinksminimas.

Korespondentė

Užuojauta

Mirus a. a. Mortai ir Jokūbui Šertvyčiams, Moterų Są-gos 29 kuopa reiškia užuojautą likusiai jų šeimai.

Negalima praleisti nepamirėjus apie a. a. Mortą Šertvytienę. Ji buvo tvėrėja mūsų 29 kuopos ir visuomet dirbo, kiek jai tik sąlygos leido ligi mirties. Ji tikėjosi dar daug pasidaruoti visuomenės darbuotėje. Bet Dievo buvo kitaip surėdyta. Paliko savo vietoje dukrelę sąjungietę, Mrs. Vilis. Darbuokis taip, kaip tavo motinėle darbuos, o motinėlei suteik Viešpatie ramybę.

T. K.

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame Moterų Są-gos 29 kuopai už surengtą surpyzo puotą, Rugsėjo 21 d. mūsų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties progą. Dėko-

jame sąjungietėms už linkėjimus ir dovaną įteiktą kuopos vardu. Dėkojame seseriai ir švogeriiui Montvilams ir jų mergaitėms už linkėjimus ir dovanas Subatienei ir Arbačiauskienei už dovanas, Dobrovolskiams, Terebeizams ir Skuodienei už prištus linkėjimus Diržienei, Terebeizienei ir Mrs. Buch už priruoštus skanius valgius visoms ir visiems nuoširdžiai ačiū.

A. T. Kubiliai

I wish to express my gratitude and sincere thanks for the kindnesses I re-

ceived since the month of May, both in visits and cards, from the members of chapter 69. I deeply regret that I was unable to participate in the activities during the summer months, because of my illness. But I do thank the members who worked to make the various affairs successful. Above all, a most sincere 'thank you' to the members who, on several occasions transported me to my physicians office, and showed me every consideration.

Monika Katinienė,
president — chapter 69

Pažangioji šeimininkė

PASIRUOŠIMAS KŪČIOMS

Iškilmingos ir brangios Kalėdų šventės paliko paprotį šeimose švęsti Kūčias. Tas vakaras yra rimties, susikaupimo ir visiško Kalėdoms pasiruošimo vakaras.

Kūčių vakarienei stalas papuošiamas gražiau, išpūdingiau, negu paprastai. Didesniam išpūdžiui, ant stalo po staltiese reikia padėti bent kiek šieno prisiminimui, kad tą naktį Kristus gimė ant šieno.

Ant stalo iš anksto galima jau sudėti tiek lekščių, kiek šeimoje yra narių, arba tikimosi svečių. Prie lekščių taipgi reikia sudėti pelius, šakutes šaukštus, servetėles (napkinus). Kai jau būna indai sudėti, galima dėti valgius: gražiai suraikytą, į lekštę sudėtą duoną, silkes, žuvį, kisielių, marinuotus grybus, visa ką turima paruoštą iš daržovių. Žodžiu, sudedama viskas, kas paruošta pirmiausiai valgyti. Kitus valgius, kad neapkrau-

ti perdaug stalo, galima laikyti arti, ant kito staliuko sudėtus.

Kūčių stalą galima dar papuošti gėlėmis. Kadangi tuo metu laukinių galių nebėra, tad rūtos geriausias stalo papuošlas. Gėlių nereikia merkti į aukštas vazas, bet išdėstyti ant stalo sudarant vainiką arba sudarant kokią kitą figurą.

Kūčių vakarienei būtinai reikia pradėti maldą. Jei paprastomis dienomis apsilenkiama su tuo papročiu, tai Kūčių vakarą būtinai reikia kad tėvas garsiai sukalbėtų maldą. Tas labai paveikia į visus. Paskui laužoma plotkėlė, vienas su kitu dalinasi ir linki vieni kitiems sulaukti kitų Šv. Kalėdų. Pasidalinus plotkėlę, visi sėda į savo vietas ir prasideda vakariene.

Per metų metus "Moterų Dirvoje" yra tūpę įvairių "receptų" Kūčių vakarienei. Jei kuri sąjungietė taupo "Moterų Dirvą" komplektams, joj gali rasti įvairių nurodymų. Čia paduo-

dame tiktai vieną kitą, gal, kuriai naują "receptą".

SILKĖS SU TOMEIČIŲ SUNKA

Išmirkius silkes ir išėmus iš jų kaulus reikia perdalyti pusiau ir pavoliojus į miltus pakepti aliejuje. Iškepus silkes, reikia pakepti svogūnų ir išvirus tomeites pertrinti per sietą, tą sunką užpilti ant svogūnų, įdėti kvepinčių pipirų, baklavų lapų, gvazdikėlių, įpilti truputį uksuso, įdėti truputį cukraus, kad sunka būtų saldžiai rugšti ir truputį pavirinti. Po to ta sunką užpilti ant sudėtų į lėkštę silkių.

KIMŠTA ŽUVIS

Nupirkus cipelą žuvį, reikia žvynus nuskusti, vidurius išvalyti, paskui apie galvą apipiauti ir odą nulupti. Visą mėsą nuimti nuo kaulo ir labai smulkiai sukapti, arba perleisti par mašinėlę. Po to išmirkyti piene baltos duonos, įdėti maltų pipirų, smulkiai supiaustyto iš svieste pakepinto svogūno, druskos, porą kiaušinių, pora šaukštų sviesto ir viską gerai išmaišyti, išminkyti, kad pasidarytų tiršta masė. Paruošus masę, reikia nuluptą odą susiūti ir tą masę kimšti, kad pasidarytų vėl žuvis. Sukimšus masę, galą reikia užsiūti. Paskui dėti į indą ištepto sviestu, apdėti sviesto gabalėliais ir pakišti į pačią. Kai žuvis kiek pageltonuoja, įpilti truputį karšto vandens, įdėti įvairių prieskonių ir dažnai palaistyti. Baigiant žuviai kepti, įpilti smetonos, kad pasidarytų padažas. Kai padažas suverda, žuvį išimti iš pečiaus, piaustyti griežinėliais ir duoti į stalą su virtomis morkomis, žirniais, bulvėmis. Padažą paduoti atskiram inde.

RAUDONI BARŠČIAI SU AUSYTĖMIS

Kurios šeimininkės gali gauti, arba turi, baravykų, gali pasigaminti Kūčioms labai skanių barščių su ausikėmis. Gaminama taip.

Grybus gerai nuplauti, sudėti į indą, užpilti vandens, įdėti porą svogūnų, porą, tris baklavus lapus, celių pipirų, morkų, pertruškų, salierų, porų ir virti iki grybai bus minkšti.

Kitam inde tuo pačiu metu reikia virti nuplautus nedidelius borokėlius. Išvirus burokėlius, reikia juos nulupti ir ant tarkos stambiai sutarkuoti. Grybinį buljoną perkošti ir užpilus juo tarkuotus burokėlius ir pastatyti kuriam laikui, kad spalvą ištrauktų. Kai skystymas įgauna gražią raudoną spalvą, tada nusunkti ir pridėti iki skonio citrininės rugšties, cukraus ir druskos.

Dabar ausytės.

Imti gerų miltų ir užminkyti tešlą. Suprantama, į tešlą reikia dėti kiaušinių, sviesto, pieno. Paruošus tešlą, reikia grybus smulkiai ant lentos sukapti, pridėti baltos piene mirkytos duonos, maltų pipirų, smulkiai supiaustyto ir svieste pakepinto svogūnų, druskos ir visa gerai išmaišyti, išminkyti.

Iškočiojus plonai tešlą, piaustyti keturkampiais gabalėliais, ant vidurio dėti mažą grybinę masę gabaliuką ir per kampus perlenkti. Abu kraštus kiaušinio baltymu suklyjuoti. Tas ausytės virti pasūdytam vandenyje, o išvirus dėti į jau paruoštus barščius ir duoti į stalą.

Visi šie Kūčioms patiekalai yra jū redaktorės išbandyti ir tinka lietuviškam skoniui. Juo žavisi ir gardžiuojasi taipgi ir mūsų šeimos nariai, jau čia gimę ir augę.